

**АНАЛІЗ ДИНАМІКИ СПОЖИВАННЯ ПРОТИВІРУСНИХ
ПРЕПАРАТІВ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ДОРΟΣЛИХ
НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ**

Ткачова О.В., Старжинська А.А.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Захворювання верхніх дихальних шляхів є найбільш поширеними інфекційними захворюваннями. Серед причин тимчасової втрати працездатності вони посідають перше місце – навіть в міжепідемічний період на них хворіє шоста частина населення планети. В Україні щорічно на гострі респіраторні захворювання хворіє від 10 до 14 млн. осіб, що становить 25–30% усієї та близько 75–90% інфекційної захворюваності в країні. ГРЗ, які спричинені вірусами, називають гострими респіраторними вірусними захворюваннями (ГРВІ). Доведено, що застосування противірусних препаратів при ГРВІ у дорослих та дітей сприяє зменшенню тривалості перебігу захворювання, полегшенню його симптомів, зниженню ризиків загострення хронічних хвороб (хронічного бронхіту, бронхіальної астми та ін.); зниженню ризиків розвитку важких ускладнень після перенесеного вірусного захворювання [1].

Мета роботи – аналіз споживання противірусних препаратів для лікування ГРВІ у дорослих і дітей за 2012–2015 роки на фармацевтичному ринку України.

Методи дослідження. Для визначення обсягу споживання противірусних препаратів використовували дані про реалізацію препаратів з системи «Лікарські засоби» компанії Моріон за 2012–2015 роки. Споживання оцінювали як в натуральних показниках (кількості упаковок), так і в показниках DDD на / 1000 жителів / день (ПВН), який вираховували за формулою: $DDDs = DDD \text{ на} \times 1000 / \text{кількість жителів} \times 365$, де DDD на – кількість стандартних доз (DDD, визначена добова доза), прийнятими хворими в Україні за відповідний рік. Значення DDD досліджуваних препаратів знаходили на сайті ВОЗ за АТС кодом.

Результати дослідження. Противірусні лікарські засоби (ПЛС) для системного застосування, які призначають для лікування ГРВІ за міжнародною класифікацією АТХ належать до групи J05. Український ринок ПЛС формується з виробників 10 країн, серед яких в найбільшій кількості представлені фірми-виробники з України (44 ПЛС), Російської Федерації (5 ПЛС), Німеччини та Ізраїлю (по 4 ПЛС), Білорусі та Угорщини (по 3 ПЛС). У 2015 році на ринку України було представлено 64 противірусних препаратів 22 виробників, серед яких 11 вітчизняних і 11 іноземних компаній виробників.

Серед усіх противірусних препаратів для лікування ГРВІ в 2015 році застосовували препарати з таких підгруп: J05AC Циклічні аміни – 7 торгових найменувань (ТН), J05AH Інгібітори нейрамінідази – 4 ТН і J05AX Інші противірусні засоби – 51 ТН .

Всі ПЛС для лікування ГРВІ на ринку представлені у вигляді 7 лікарських

форм: таблетки, капсули, суспензії оральні, краплі оральні, сиропи, розчини для ін'єкцій, гель для зовнішнього і місцевого застосування. Найбільш широко ПЛС представлені у вигляді таблеток і капсул. Ціни на препарати варіюють в широкому діапазоні. Аналіз динаміки цін на ПЛС показав, що за період з 2012 по 2015 рр. у 3–4 рази подорожчали як імпортовані, так і вітчизняні ліки. Однією з основних причин підвищення цін на противірусні лікарські засоби слід вважати зростання курсу дол. США, що почався у 2014 році і триває до теперішнього часу. Однак, незважаючи на залежність від курсу долару, зростання ціни абсолютної більшості зарубіжних ПЛС відставало від темпів зміни валютного курсу. Для лікування ГРВІ у дорослих і дітей на фармацевтичному ринку України у 2015 році було представлено 62 ТН серед наступних міжнародних непатентованих найменувань (МНН): Ремантадин – 7 ТН, Занамівір – 1 ТН, Осельтамівір – 1 ТН, Інозин Пранобекс – 11 ТН, Арбідол – 14 ТН та інші противірусні засоби – 28 ТН. У більшій кількості ТН на ринку представлений Арбідол (14 ТН), серед них 8 ТН можна застосовувати у дітей з 6 років. Інозин пранобекс представлений 11 ТН, усі з них можна застосовувати у дітей з 1 року. Амізон представлений у вигляді 5 ТН, один з яких рекомендується для застосування у дітей з 6 років. Ремантадин представлений у вигляді 7 ТН, п'ять з яких можна використовувати у дітей з 7 років. Осельтамівір представлений 1 ТН (дозволений до застосування у дітей з 1 року). Серед інших противірусних засобів на ринку представлено 28 препаратів (Імунофалазид, Протефлазид, Панавір, Флавозид, Енгістол, Ергоферон, Еребру, Альтабор та ін.), серед них 10 ТН випускаються в дитячих лікарських формах – сиропах.

За обсягами споживання за показником DDDs/1000/день станом на 2016 р. противірусні препарати можна розташувати в такій послідовності: Інозин Пранобекс (6,33) > Арбідол (1,2) > Занамівір (0,42) > Ремантадин (0,12) > Осельтамівір (0,021). Також аналіз динаміки споживання показав, що протягом останніх трьох років загальне споживання противірусних препаратів в Україні зросло в 1,35 рази і склало в одиницях DDDs/1000/день відповідно 5,99 (2012 р.); 7,16 (2013 р.); 8,06 (2014 р.); (2015 р.) [2].

Висновки. Аналіз споживання противірусних препаратів показав, що за останні чотири роки обсяг споживання в DDD на / 1000 жителів/ день виріс в 1,35 рази. Це може говорити про те, що росте і захворюваність на ГРВІ в Україні.

Список літератури

1. Програмний комплекс «Аптека» компанії «Моріон» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pharmbase.com.ua/poisk/>
2. Вивчення споживання лікарських засобів за анатомо-терапевтично-хімічною класифікацією та встановленими добовими дозами (АТС/DDD – методологія) : метод. рек. / А. М. Морозов, Л. В. Яковлева, А. В. Степаненко та ін. – Х.: Стиль-Издат, 2013. – 34 с.
3. Принципи діагностики та лікування хворих на гострі респіраторні вірусні захворювання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.umj.com.ua/wp/wp-content/uploads/2010/12/News_48_8.pdf?upload=
УДК 616-093/-098: 614.27